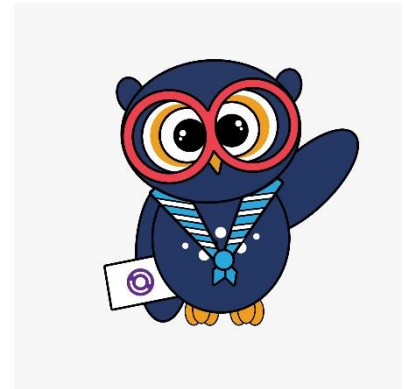

Samoajien Vaalipöllö-tehtävät

1. Tutustun oman kuntani alueeseen.
2. Tiedän mitä kunta ja kunnanvaltuusto ovat.
3. Leikin ryhmäni kanssa kuntavaaliaiheista leikkiä.
4. Tutustun www.partioehdokkaat.fi -sivustoon.
5. Tutustun kuntavaaliehdokkaaseen.
6. Tutustun ehdokkaiden vaalimainoksiin.
7. Askartelen vaalimainoksen.
8. Osallistun ryhmäni järjestämiin vaaleihin.
9. Tutustun äänestämiseen.
10. Osallistun vaalikahveihin.
11. Julkaisen Kuntavaalit2021-teemaisen somepostauksen.

1. Tutustun oman kuntani alueeseen.

Käytämme perinteisiä karttoja tai Google Mapsia ja etsimme oman kuntamme rajat kartalta. Voimme aloittaa tarkastelun koko Suomea kuvaavasta kartasta ja pohtia oman kuntamme sijaintia. Etsimme ja nimeämme myös oman kuntamme naapurikunnat. Seuraavaksi voimme tarkastella kotikuntaamme sekä sen naapurikuntaa kuvaavaa karttaa ja etsiä oman kuntamme rajat. Voimme myös etsiä kartalta meille tuttuja paikkoja, kuten lippukuntamme kolon, vartiomme jäsenten kodit ja kaikkien koulut. Voimme keskustella myös seuraavanlaisista kysymyksistä: Kenellä on lyhyt koulumatka? Entä kuka pääsee nopeimmin kololle?

Karttoihin tutustumisen jälkeen valitsemme kukin viisi paikkaa, jotka omassa kunnassa ovat meille tärkeitä. Tärkeitä paikkoja voivat olla esimerkiksi oma koti, koulu, lippukunnan kolo, uimahalli, kirjasto, puisto tai jalkapallokenttä. Listaamme omat tärkeät paikkamme ja esittelemme ne toisillemme. Perustelemme myös muille vartiomme jäsenille, miksi valitsimme juuri nämä paikat. Esittelyiden jälkeen voimme yhdessä miettiä, mitä paikkoja kunnasta meidän mielestämme puuttuu.

Voimme myös pohtia, pääsemmekö tuttuihin paikkoihin helposti ja tuntuvatko ne meistä turvallisilta. Jos valitsimme samoja paikkoja, voimme yhdessä miettiä, miksi juuri nämä paikat ovat meille kaikille tärkeitä.

Vastaavat aktiviteetit samoajaohjelmassa:

Osana yhteiskuntaa: Pieniä tekoja, isoja iloja, partio-ohjelma.fi

2. Tiedän mitä kunta ja kunnanvaltuusto ovat.

Selvitämme yhdessä, mikä kunnanvaltuusto on, ja mistä siellä päätetään. Alla olevan kysymyslistan avulla voimme esimerkiksi järjestää kilpailun, jossa vartiomme jäsenet yrittävät pareittain selvittää vastaukset listan kysymyksiin. Ensimmäisenä kaikkiin kysymyksiin oikeat vastaukset löytänyt pari voittaa.

Voimme myös jakautua pienryhmiin ja tehdä kunta-aiheiset Kahoot-tietovisat osoitteessa kahoot.it. Tietovisassa vartiomme jäsenet voivat kysellä toisiltaan kunnan päätöksentekoon liittyviä kysymyksiä. Kun kaikkien pienryhmien kysymykset ovat valmiita, ryhmä voimme vuorotellen pelata valmiit tietovisat.

Voimme tutustua kunnanvaltuuston päätöksentekoon myös etsimällä internetistä oman kuntamme valtuuston seuraavan kokouksen esityslistan tai menneen kokouksen pöytäkirjan. Voimme tutustua asiakirjoihin ja etsiä päätöskohtia, jotka liittyvät nuoriin tai ryhmäläisten omaan arkeen. Voimme myös poimia asiakirjoista kohtia, joissa puhutaan esimerkiksi koulunkäynnistä tai harrastuksista. Sisällön lisäksi voimme pohtia myös asiakirjojen tyyliä: Onko teksti selkeää? Mitä kohtia emme ymmärrä? Onko jostain päätöksestä äänestetty?

Voimme tehdä tehtävän myös suunnittelemalla ja vetämällä nuoremmille partiolaisille kuntaan ja kunnan päätöksentekoon liittyvän kokouksen. Voimme sopia kokouksen vetämisen yksityiskohdista sudenpentulauman tai seikkailijajoukkueen johtajan kanssa. Ennen kokousta vartiomme jäsenten tehtävänä on suunnitella

tehtävät ja aikataulu kokoukseen. Voimme ensin itse tutustua kunnan päätöksentekoon, ja sitten tehdä siihen liittyviä tehtäviä nuoremmille. Meidän on hyvä muistaa, että kunnan päätöksentekoon liittyvät asiat ovat vaikeita nuoremmille ikäkausille, joten esimerkiksi kysymykset on hyvä pitää tarpeeksi yksinkertaisina. Meidän kannattaa myös tehdä tehtävistä toiminnallisia, sillä eri aiheita on helpompi käsitellä esimerkiksi leikkien tai muistipelin kautta.

Kysymyslista tehtävän toteuttamisen avuksi:

- Mikä on valtion ja kunnan ero?
- Mistä meidän arkeamme koskevista asioista kunta päättää?
- Kuka kunnassa päättää asioista?
- Mitä tekee kunnassa valtuusto, entä kunnanhallitus?
- Mitä ovat lautakunnat?
- Mistä asioista päätetään valtuustossa, mistä lautakunnissa?
- Milloin ja missä oman kuntamme valtuusto kokoontuu?
- Voiko kokousta mennä seuraamaan?
- Nauhoitetaanko kokous tai voiko sitä seurata videoyhteyden avulla?
- Kuka kuntavaaleissa voi asettua ehdolle?
- Miten kuntavaaleissa voi asettua ehdolle?
- Mikä on nuorisovaltuusto, ja mikä on sen tehtävä kunnassa?

Vastaavat aktiviteetit samoajaohjelmassa:

Osana yhteiskuntaa, kotikunnassa vaikuttamassa, partio-ohjelma.fi

3. Leikin ryhmäni kanssa kuntavaaliihasteista leikkiä.

Tässä tehtävässä vartiomme pääsee leikkimään jotakin kuntavaaliihasteista leikkiä. Alla on lueteltuna kolme esimerkkileikkiä, jotka voimme toteuttaa suoraan kokouksessa. Leikeillä voimme esimerkiksi alustaa kokouksen aihetta tai testata osaamistamme kokouksen päättyessä. Vaihtoehtoisesti voimme keksiä oman

kuntavaaliteemaisen leikin. Helpoiten oman leikin keksiminen onnistuu muuntamalla jokin valmis ja tuttu leikki kuntavaaleihin sopivaksi.

Valtuustohippa

Valtuustohippa on muunnelma poliisi ja rosvo -leikistä. Osallistujat saavat leikistä eniten irti, jos he hahmottavat jo valmiiksi kunnanvaltuuston rakenteen. Leikkiä ennen osallistujat voivat selvittää esimerkiksi internetistä, millaisia lautakuntia omasta kunnasta löytyy, ja mistä asioista kukin lautakunta päättää. Leikin aluksi ryhmänjohtaja tai leikin vetäjä selventää yhteisesti kaikille kunnanvaltuuston tehtävät ja eri toimijoiden roolit. Tämän jälkeen vetäjä valitsee yhden tai useamman osallistujan valtuuston puheenjohtajaksi tai varapuheenjohtajiksi. Muut leikkijät ovat valtuutettuja valtuuston kokouksessa. Puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja yrittävät ottaa valtuutettuja kiinni ja jakaa heitä lautakuntiin, jotka voivat sijaita eri puolilla pihaa. Leikkijät voivat pelastaa valtuutetun lautakunnasta takaisin valtuuston kokoukseen kertomalla hänelle toiveen, jonka toivoisivat lautakunnan toteuttavan.

Mitä tiedät kuntavaaleista -leikki

Leikki pohjautuu Väri-leikkiin. Leikin ideana on, että osallistujat ottavat eri kokoisia askelia leikinjohtajan huutamien kuntavaaleihin liittyvien väittämien perusteella. Väittämien vaikeustasoa vaihtamalla leikki muovautuu eri ikäkausille sopivaksi. Ennen leikin aloittamista voidaan sopia millaisia askeltyyppä leikissä käytetään (esimerkiksi tipu, kani, kukko tai jättiläinen) ja millaisia erilaiset askeleet ovat. Leikin alussa leikinjohtaja seisoo seinää vasten selin muihin. Muut osallistujat asettuvat lähtöviivalle noin 20 metrin päähän leikinjohtajasta. Leikinjohtaja huutaa yksitellen erilaisia väittämiä, kuten "Se, kuka tietää jonkin lautakunnan nimeltä, saa liikkua kolme kukonaskelta eteenpäin" tai "Jos olet nähnyt vaalimainoksen, ota yksi jättiläisen askel". Jokaisen väittämän kohdalla leikinjohtaja voi päättää askelmäärän ja askeltyypin. Osallistuja, joka ensimmäisenä pystyy koskettamaan leikinjohtajaa ja huutamaan oman nimensä, on seuraava leikinjohtaja.

Esimerkkiväittämiä:

- Tiedän mikä kunnanvaltuusto on.
- Tiedän missä oman kuntani kunnantalo sijaitsee.
- Tiedän jonkin lautakunnan nimeltä.
- Tiedän milloin seuraavat kuntavaalit ovat.
- Tiedän kuka on oman kuntani kunnanjohtaja.
- Olen leikkinyt kuntavaaliaiheista leikkiä.
- Olen tehnyt Vaalipöllö-merkin tehtäviä.
- Olen nähnyt vaalimainoksen.
- Olen joskus äänestänyt. (ryhmän omissa tai oikeissa vaaleissa)
- Olen katsonut vaalivideon.
- Olen ollut vaaleissa ehdokkaana. (ryhmän omissa tai oikeissa vaaleissa)
- Olen vierailut vaalikojuilla.
- Olen käynyt äänestyspaikalla.
- Tunnen tai tiedän jonkun kuntavaaliehdokkaan.
- Haluaisin asettua ehdolle kuntavaaleissa.

Kunnanvaltuusto-visa

Tässä leikissä osallistujat jakautuvat 3–4 hengen joukkueisiin, jotka seisovat jonoissa niin, että kunkin jonon ensimmäinen seisoo vierekkäin samalla viivalla. Joukkueita vastapäätä seisoo leikinjohtaja, joka huutaa yksitellen erilaisia kunnan päätöksentekoon liittyviä väittämiä. Väittämän kuultuaan joukkueet miettivät, onko väite totta vai tarua. Jos väite on joukkueen mielestä totta, joukkueen jäsenet nousevat seisomaat ja nostavat kädet ylös sekä peukut pystyyn huutaen “Jee!”. Jos väittäjä on joukkueen mielestä tarua, joukkueen jäsenet menevät kyykkyyyn ja huutavat “Buu!”. Tämän jälkeen leikinjohtaja kertoo oikean vastauksen ja leikkijät voivat siirtyä seuraavaan väittämään. Leikkijät voivat muuntaa leikin myös kilpailuksi niin, että nopeimmin oikein vastannut joukkue saa pisteen.

Osallistujat voivat toteuttaa leikin esimerkiksi kunnan päätöksentekoon tutustumisen jälkeen, jolloin he voivat hyödyntää siinä esimerkiksi tehtävän 2

Kahoot-visoissa esiin tulleita väittämiä. Leikkijät voivat myös käyttää alla olevia esimerkkiväittämiä apuna, kunhan he tarkistavat ensin, pitävätkö väittämät paikkansa juuri heidän kunnassaan. Leikkijät voivat myös muuntaa väittämiä oman kunnan tietoihin sopiviksi. Osallistujien kannattaa etsiä väittämiin oikeat vastaukset jo etukäteen.

Esimerkkiväittämiä:

- Kunnat säätävät lakeja.
- Kunta voi päättää mitä haluaa.
- Kuntaa johtaa pormestari.
- Kunnanvaltuusto päättää talousasioista.
- Meidän kuntamme valtuustossa on xx jäsentä.
- Jokaisella valtuuston jäsenellä on varajäsen.
- Meidän kunnassamme on nuorisovaltuusto.
- Kunnanvaltuuston kokouksessa tulee olla paikalla puolet valtuutetuista.
- Kokoukset pidetään aina sunnuntaisin.
- Kokouksia voi seurata paikan päällä.
- Kokouksissa kuka tahansa voi saada puheenvuoron.
- Kokoukset voi katsoa myöhemmin tallenteena.
- Kokousten pöytäkirjat ovat salaisia.
- Kuntavaalit ovat neljän vuoden välein.
- Kuntavaaleissa voi äänestää kuka tahansa.

Vastaavat aktiviteetit samojaohjelmassa:

Osana yhteiskuntaa, kotikunnassa vaikuttamassa, [partio-ohjelma.fi](https://www.partio-ohjelma.fi)

4. Tutustun www.partioehdokkaat.fi -sivustoon.

Vierailemme www.partioehdokkaat.fi -sivustolla ja tutustumme kuntavaalien partioehdokkaisiin. Voimme esimerkiksi jakautua pienempiin ryhmiin ja tutkia sivustoa pienemmällä porukalla. Voimme käydä alla olevat kysymykset pienryhmissä

läpi ja etsiä niihin vastaukset. Kun kaikki ovat valmiita, voimme käydä yhdessä vastaukset läpi.

- Montako ehdokasta sivustolla on yhteensä?
- Ketkä ehdokkaat ovat omasta kunnastamme?
- Löydämmekö sivustolta ehdokkaita omasta lippukunnastamme?
- Löydämmekö sivustolta muita tuttuja partiolaisia?
- Tiedämmekö tai tunnemmeko jonkun ehdokkaan jotain muuta kautta?

Seuraavaksi tutustumme pienryhmissä partion kuntavaalitavoitteisiin partioehdokkaat.fi -sivustolla. Luemme tavoitteet läpi pienryhmittäin ja keskustelemme niistä yhdessä oman ryhmän kanssa.

- Ovatko tavoitteet mielestämme hyviä?
- Mikä on partion vaalitavoitteista mielestämme tärkein?
- Miten voisimme itse edistää näiden tavoitteiden edistymistä?
- Keksimmekö lisää vaalitavoitteita partiolle?

Partioehdokkaat.fi -sivustoon ja partion vaalitavoitteisiin tutustumisen jälkeen kirjoittamme omat esittelyt, jotka voisi lisätä sivustolle, jos olisimme ehdolla kuntavaaleissa tai esimerkiksi nuorisovaltuuston vaaleissa. Esittelyn kirjoittamisessa voimme käyttää apuna seuraavia kysymyksiä:

- Mitä perustietoja kertoisin itsestäni esittelyssä?
- Millainen kuvaus kertoisi tärkeimmät tiedot itsestäni jollekin tuntemattomalle?
- Mitä teemoja ajaisin vaaleissa?
- Millaisten asioiden edistäminen olisi minulle kaikista tärkeintä?

5. Tutustun kuntavaaliehdokkaaseen.

Kutsumme kuntavaaliehdokkaan kokoukseen vieraaksi. Vierailun tarkoituksena on, että ehdokas kertoo millaista työtä kunnanvaltuusto tekee ja millaista on olla ehdokkaana kuntavaaleissa. Selvitämme ensin miten ja missä kanavassa ehdokkaaseen saa otettua yhteyttä. Kun olemme yhteydessä ehdokkaaseen, kerromme ketä vartioomme kuuluu, miksi haluamme ehdokkaan vierailulle sekä missä ja milloin vierailu tapahtuisi. Lähestymme ehdokasta tilanteen vaatimalla virallisuudella. Jos ehdokas on jo valtuustossa, voimme ehdottaa tapaamista myös kunnan- tai kaupungintalolla. Ennen vierailua valmistelemme listan kysymyksistä, jotka haluamme esittää ehdokkaalle.

Jos kutsumamme ehdokas ei ole partiolainen tai tunne partiotoimintaa, voimme vierailun alussa kertoa ehdokkaalle mitä partio on. Voimme suunnitella partion esittelyä jo etukäteen, ja esimerkiksi askarrella partiotoiminnasta kertovan julisteen. Partiota tuntevallekin vierailijalle on hyvä kertoa aluksi omasta lippukunnastamme ja sen toiminnasta. Vierailun aikana pyydämme ehdokasta kertomaan omista vaaliteemoistaan sekä siitä, millaista on olla ehdokkaana. Kerromme ehdokkaalle meille tärkeistä aiheista ja esitämme toiveita tai parannusehdotuksia esimerkiksi nuorten asioihin liittyen. Voimme myös kertoa ehdokkaalle partion kuntavaalitavoitteista. Tätä varten voimme tutusta partion kuntavaalitavoitteisiin tehtävän numero 4: "Tutustun partioehdokkaat.fi -sivustoon" avulla. Partion kuntavaalitavoitteet voimme lyhyesti esitellä ehdokkaalle sivustolta löytyvän Ehdokkaan taulun avulla.

Jos vierailun järjestäminen lippukunnan kololle ei onnistu, voimme myös tavata ehdokkaan esimerkiksi videopuhelun välityksellä. Teemme tällöinkin kysymyslistan etukäteen valmiiksi ja varmistamme yhdessä, ettei kukaan puhu päällekkäin. Voimme toteuttaa tehtävän etänä myös niin, että lähetämme valitsemallemme kuntavaaliehdokkaalle sähköpostin tai videon. Huomioimme, että videon kuvaaminen vaatii etukäteen tapahtuvaa suunnittelua, ja vie enemmän aikaa kuin esimerkiksi sähköpostin kirjottaminen. Ehdokkaan vastauksen voimme lukea tai katsoa vartion viikkokokouksessa.

Vastaavat aktiviteetit samoajaohjelmassa:

Osana yhteiskuntaa, kotikunnassa vaikuttamassa, partio-ohjelma.fi

6. Tutustun ehdokaiden vaalimainoksiin.

Tuomme kokoukseen kaupungilla jaettuja lehtisiä tai sanomalehtiä, joissa vaalimainoksia on. Jos meillä on käytössämme internet ja tietokone, voimme tutustua ehdokkaisiin heidän vaalisivujensa kautta. Voimme myös katsoa ehdokaiden vaalivideoita. Voimme tutustua mainoksiin esimerkiksi leikkimällä ehdokaiden tuoretta kampanjapäällikköä ja pohtimalla ehdokkaan mainonnan perusteella, millainen on ehdokkaan kohderyhmän edustaja, eli kenelle mainos on erityisesti suunnattu. Keskustelemme seuraavista kysymyksistä:

- Millaisia erilaisia kohderyhmiä keksimme?
- Kuulummeko itse johonkin kohderyhmään?
- Millainen on kunkin tutkimamme mainoksen kohderyhmä?
- Millaisissa kanavissa ehdokkaan kannattaisi mainostaa tavoittaakseen oman kohderyhmänsä?
- Millaiset teemat kohderyhmän edustajaa kiinnostavat?
- Olemmeko itse jonkun ehdokkaan kohderyhmää?
- Vetoaako jokin mainoksista meihin?

7. Askartelen vaalimainoksen.

Askartelemme vaalimainokset. Voimme tehdä mainokset yksin, pareittain tai pienryhmissä. Mainoksessa esiintyvä ehdokas voi olla askartelija itse, toinen ryhmäläinen tai ryhmänjohtaja. Voimme tehdä mainokset myös ideaaliehtokkaista tai muusta kuvitteellisesta henkilöstä. Aluksi mietimme tarkemmin sitä, mihin vaaleihin olemme tekemässä mainoksia. Voimme esimerkiksi tehdä kuvitteellisten ehdokkaista mainokset kuntavaaleihin, tai mainokset vartiomme jäsenistä lippukuntamme omiin vaaleihin tai nuorisovaltuuston vaaleihin.

Valitsemme mainoksia tehdessä kullekin ehdokkaalle oman numeron, joka näkyy ehdokkaan mainoksessa. Kirjoitamme mainokseen myös ehdokkaan nimen ja piirrämme kuvan ehdokkaasta. Lisäämme mainokseen myös ehdokkaan vaaliteemoja eli hänelle tärkeitä asioita. Voimme myös esimerkiksi keksiä ehdokkaille omia iskulauseita tai some-tunnisteita. Tekemiemme mainosten formaatti voi olla mikä vain: esimerkiksi posterit, lappunen, Snapchat tai meemi. Paperisen mainoksen koristeluun voimme käyttää esimerkiksi tuseja, tarroja ja muita askartelutarvikkeita.

8. Osallistun ryhmäni järjestämiin vaaleihin.

Järjestämme omat vaalit esimerkiksi vartiomme viikkokokouksessa. Voimme äänestää esimerkiksi kauden viimeisen kokouksen ohjelmasta tai leivontakokouksen resepteistä. Voimme myös leikkimielisesti äänestää johonkin meille tärkeään teemaan liittyvästä päätöksestä, kuten politiikasta tai ympäristöasioista. Muistamme valita aiheen, josta kaikki meistä tietävät jotain, ja johon kaikilla on jotain sanottavaa.

Vaalien ohjeet:

1. Valitsemme aiheen tai asian, josta äänestämme.
2. Jakaannumme pienryhmiin, ja pienryhmät päättävät oman ehdotuksensa äänestettävään asiaan liittyen. Kaikki pienryhmät myös valitsevat keskuudestaan edustajan vaalipaneelia varten.
3. Vaalipaneelissa jokaisen pienryhmän edustajat esittelevät oman ryhmänsä ehdotuksen ja perustelevat sen muille ryhmille. Joku vartiomme jäsenistä voi toimia paneelin keskustelunjohtajana ja jakaa puheenvuoroja muille ryhmäläisille, jotka voivat esittää kysymyksiä.
4. Lopuksi järjestämme yhdessä suljetun lippuäänestyksen, jossa halukkaat vartiomme jäsenet voivat vuorotellen toimia vaalivirkailijoina.
5. Vaalitulosten julkistamisen jälkeen nautimme vaalikahta, -mehut tai -kaakaot!

Voimme toteuttaa tehtävän myös järjestämällä “varjovaalit” eli valitsemalla oman kuvitteellisen kunnanvaltuuston. Varjovaaleissa puolet vartiostamme voi ensin olla ehdokkaita ja puolet äänestäjiä, ja ensimmäisten vaalien jälkeen voimme vaihtaa rooleja. Vartiomme jäsenet voivat olla ehdolla omana itsenään tai valita itselleen roolihahmot. Roolihahmo voi olla jokin kuvitteellinen henkilö tai vaikka ideaaliehtokkaamme. Oman varjovaaliehdokkaan luomisessa voimme hyödyntää tehtävää 7: “Askartelen vaalimainoksen” siten, että valitsemme ehdokkaaksi henkilön, joka esiintyy tekemissämme vaalimainoksissa.

Varjovaalien ohjeet:

1. Valitsemme itsellemme ehdokkaat. Ehdokas voi olla vartiolainen itse tai esimerkiksi joku kuvitteellinen henkilö.
2. Valitsemme ehdokkaallemme äänestysnumeron, tärkeimmät vaaliteemat ja iskulauseet. Näiden keksimisessä meitä voi auttaa aktiviteetti 7: ”Askartelen vaalimainoksen”.
3. Järjestämme vaalitorin. Vaalitorilla jokainen ehdokas voi esitellä omia vaaliteemojaan ja vaalimainostaan äänestäjille. Äänestäjät eli toinen puolikas vartiomme jäsenistä kiittää ehdokkaiden pisteitä ja kyselee heidän vaaliteemoistaan ja tavoitteistaan.
4. Järjestämme vaalipaneelin. Joku vartiomme jäsenistä voi toimia paneelin keskustelunjohtajana ja jakaa puheenvuoroja muille vartiolaisille, jotka voivat esittää kysymyksiä ehdokkaille. Ehdokkaat vastaavat kysymyksiin ja perustelevat vastauksensa mahdollisimman hyvin.
5. Lopuksi järjestämme suljetun lippuäänestyksen, jossa äänestäjät äänestävät valitsemaansa ehdokasta. Muistamme laittaa esille jokaisen ehdokkaan numeron. Vaalien vaalivirkailijana voi toimia joku vartiomme jäsenistä. Voimme myös pyytää toisen ryhmän johtajaa tai muuta paikalla olevaa lippukuntalaista toimimaan vaalivirkailijana.
6. Vaalitulosten julkistamisen jälkeen nautimme vaalikaljuit, -mehut tai -kaakaot!
7. Jos haluamme, niin tässä vaiheessa voimme vaihtaa rooleja ja järjestää vaalit uudestaan niin, että ehdokkaat ovatkin tällä kertaa äänestäjiä ja äänestäjät ehdokkaita.

Keskustelemme vaalikalvien yhteydessä tai tehtävän jälkeen erilaisista äänestys- ja vaalitalvoista. Selvitämme vastaukset seuraaviin kysymyksiin keskustelemalla tai internetin avulla:

- Mikä on salainen äänestystapa?
- Mitä avoimella äänestystavalla tarkoitetaan?
- Kumpaa näistä ryhmämme omilla vaaleissa toteutettu suljettu lippuäänestys edustaa?
- Mikä on vaalitapa?
- Mitä suhteellisella vaalitalvalla tarkoitetaan?
- Mitä vaalitapaa kuntavaaleissa käytetään?
- Mikä on D'Hondtin menetelmä?
- Missä Suomen vaaleissa D'Hondtin menetelmää käytetään?

Vastaavat aktiviteetit samoajaohjelmassa:

Maailmankatsomusta muodostamassa, ennakkoluulot, partio-ohjelma.fi

9. Tutustun äänestämiseen.

Lähdemme mukaan äänestämään esimerkiksi vanhempien tai muiden partiolaisten kanssa, vaikka emme itse saisi äänestää. Jos omista tutuista ei löydy sopivaa seuraa äänestyspaikalle, voimme sopia, että lippukuntamme aikuis- tai vaeltajaporukka ottaa meidät mukaan äänestysreissulle. Äänestyspaikalla voimme havainnoida ympäristöä ja pohtia äänestysprosessin etenemistä. Täysi-ikäiset vartiomme jäsenet käyvät äänestämässä esimerkiksi vanhempien, partioporukan tai kavereiden kanssa. Äänestyspaikkaan tutustumisen ja äänestämisen jälkeen keskustelemme yhdessä äänestämisestä ja sen merkityksestä.

Keskustelun apuna voi käyttää seuraavia kysymyksiä:

- Mikä on vaalisalaisuus ja mihin sitä tarvitaan?
- Onko äänestäminen vapaaehtoista?

- Miksi ihmiset käyvät äänestämässä? Millaisia syitä heillä voi olla?
- Jotkut eivät käy äänestämässä, mitä syitä heillä voi olla?
- Miksi äänestysikäraja on 18 vuotta? Pitäisikö sitä mielestämme laskea tai nostaa?

10. Osallistun vaalikalveihin.

Äänestyspaikkaan tutustumisen tai äänestämisen jälkeen voimme käydä yhdessä vaalikalveilla. Vaalikalveille voivat osallistua kaikki äänestyspaikalla mukana olleet: vaalikalvittelu ei edellytä äänestämistä, sillä esimerkiksi alaikäiset eivät saa äänestää. Vaalikalvien yhteydessä voimme keskustella äänestämisestä, mutta äänestykseen liittyvistä asioista keskusteltaessa on hyvä muistaa vaalisalaisuuden periaate.

11. Julkaisen Kuntavaalit2021-teemaisen somepostauksen.

Julkaisemme sosiaalisessa mediassa kuntavaaleihin liittyvää sisältöä. Liitämme postaukseen tunnisteet #partiolainenvaikuttaa, #partioscout ja #vaalipöytä. Postauksessa voimme käyttää myös kuntavaalien omaa tunnistetta #kuntavaalit2021 sekä oman lippukuntamme tai vartiomme tunnisteita. Muistamme kertoa kuvatekstissä mitä postauksessa tapahtuu! Ryhmä voi tehdä postauksen esimerkiksi jostain vaalitulaisuudesta tai kuntavaalipaneelistä. Postauksemme voi myös olla kuva tai video vartiomme kokouksesta, jossa tehdään Vaalipöytä-merkin tehtäviä. Muistamme pyytää luvan julkaisemiseen postauksessa esiintyviltä. Voimme julkaista postauksen esimerkiksi lippukuntamme, oman vartiomme tai jonkun vartiomme jäsenen some-tilillä.

12. Teen vaalikoneen.

Etsimme netistä kuntavaaleihin liittyvän vaalikoneen ja kokeilemme millaisia tuloksia siitä saa. Muistamme antaa toisten vastata rauhassa ja keskitymme myös itse vastaamaan huolella, näin saamme tehtävästä enemmän irti. Jos joku vartiomme jäsen ei ymmärrä jotakin kysymystä, niin hän voi pyytää muita selventämään asiaa. Kun olemme rauhassa vastanneet kysymyksiin, keskustelemme tuloksista

esimerkiksi alla olevien kysymysten avulla. Otamme huomioon sen, että kenenkään ei ole pakko kertoa vastauksiaan tai mielipiteitään.

Kysymyksiä keskustelua varten:

- Millaisia ehdokkaita vaalikone ehdotti meille?
- Olimmeko yllättyneitä ehdotuksista?
- Saimmeko samoja ehdokkaita?
- Oliko joku vaalikoneen ehdottamista ehdokkaista meille ennestään tuttu?
- Mistä puolueista vaalikoneen ehdottamat ehdokkaat olivat?
- Oliko ehdotuksissa enimmäkseen saman puolueen ehdokkaita vai erilaisia ehdokkaita erilaisista puolueista?
- Olivatko kysymykset mielestämme vaikeita?
- Oliko jokin kysymys mielestämme vaikea ymmärtää?
- Äänestäisimmekö vaalikoneen ehdottamaa ehdokasta vai valitsisimmeko oman ehdokkaan jollakin muulla perusteella?

13. Vierailen ehdokkaiden vaalitalaisuuksissa.

Selvitämme missä ja milloin eri ehdokkaat ovat tavattavissa omalla paikkakunnallamme. Muistamme, että vaalitalaisuuksia on monenlaisia, ehdokas voi olla tavattavissa puolueen vaalikojuilla tai esiintyä paikkakunnan kauppakeskuksessa. Vaalitalaisuuksia on myös eri kokoisia: vaalikoju kunnan torilla on yhtä lailla vaalitalaisuus kuin monen ehdokkaan tapahtuma. Huomioimme sen, että isossa tilaisuudessa ehdokas ei välttämättä ehdi juttelemaan juuri meidän ryhmämme kanssa, ja että puolueiden vaalikojuilla ei aina ole tavattavissa kaikkia ehdokkaita. Pohdimme yhdessä, mitkä tilaisuudet meitä erityisesti kiinnostavat, mutta yritämme myös löytää eri puolueiden tilaisuuksia.

Valitsemme tutussa, lähellä olevassa tai muuten sopivassa paikassa olevia tilaisuuksia ja lähdemme yhdessä tutustumaan ehdokkasiin. Vierailemme vähintään kahden eri ehdokkaan tilaisuudessa. Yritämme päästä juttelemaan ehdokkaiden kanssa, kerromme heille partiotoiminnasta ja esitämme kysymyksiä meille tärkeistä

aiheista. Voimme myös kysyä ehdokkailta partion kuntavaalitavoitteista ja siitä, ajaisivatko ehdokkaat näitä tavoitteita jos heidät valittaisiin valtuustoon. Voimme tätä varten etukäteen tutustua partion kuntavaalitavoitteisiin tehtävän numero 4: “Tutustun partioehdokkaat.fi -sivustoon” avulla. Partion kuntavaalitavoitteet voimme lyhyesti esitellä ehdokkaille sivustolta löytyvän Ehdokkaan taulun avulla.

Vastaavat aktiviteetit samoajaohjelmassa:

Osana yhteiskuntaa, kotikunnassa vaikuttamassa, partio-ohjelma.fi

14.Osallistun vaalipaneeliin.

Selvittämme missä ja milloin omalla paikkakunnallamme järjestetään kuntavaalipaneeleja. Valitsemme omiin aikatauluihimme sopivan paneelin ja lähdemme yhdessä seuraamaan sitä. Ennen paneelia mietimme esimerkiksi viikkokokouksessa sopivia kysymyksiä, joita voisimme esittää panelisteille. Paneelin jälkeen keskustelemme yhdessä kokemuksesta ja pohdimme esimerkiksi sitä, kuka paneeliin osallistuneista ehdokkaista esiintyi mielestämme parhaiten.

Voimme tehdä tehtävän myös etänä, jos jokin vartiomme kotikunnassa järjestetyistä paneeleista striimataan nettiin tai siitä on katsottavissa tallenne. Voimme myös katsoa vaalitenttiä, johon puolueiden puheenjohtajat osallistuvat. Vaalipaneelin tai tentin voimme katsoa joko yhdessä kololla, jonkun vartiomme jäsenen luona tai kotona. Katsoessamme paneelia kirjoitamme muistiin erityisen kiinnostavia kohtia paneelin sisällöstä, osallistujien esiintymisestä tai muista mielenkiintoisista asioista. Puramme kerätyt ajatukset viikkokokouksessa ja keskustelemme siitä, millaisia ajatuksia paneeli herätti meissä. Alla apukysymyksiä keskusteluun:

- Millaisen mielikuvan saimme ehdokkaista?
- Oliko joku hymyilevä? Entä ärtynyt?
- Kuka ehdokkaista oli mielestämme paras esiintyjä?
- Kuka toi asiansa parhaiten esille?
- Käsiteltiinkö paneelissa meitä kiinnostavia aiheita?

- Hermostuiko tai korottiko joku ehdokas ääntään?
- Oliko jonkun ehdokkaan puhe epäselvää tai monimutkaista?
- Oliko keskustelussa jokin kohta, jota emme ymmärtäneet?

Vastaavat aktiviteetit samoajaohjelmassa:

Osana yhteiskuntaa, kotikunnassa vaikuttamassa, partio-ohjelma.fi

15.Osallistun retkivaltuuston toteuttamiseen.

Voimme toteuttaa retkivaltuuston oman vartiomme retkellä niin, että kaikista retkelle osallistuvista valitaan vaaleilla retkivaltuuston pääsevät. Jos kaikki haluavat päästä mukaan, niin voimme järjestää useammat vaalit, esimerkiksi niin, että jokaisen ruokailun yhteydessä valitsemme uudet retkivaltuuston edustajat. Retkenjohtajan on tärkeää huolehtia siitä, että kaikki halukkaat pääsevät olemaan retkivaltuustossa.

Koko lippukunnan retkellä voidaan toimia esimerkiksi niin, että retkeä johtavat vaeltajat ja aikuiset toteuttavat retkivaltuuston osana samoajien retken ohjelmaa. Tällöin on jälleen tärkeää huolehtia siitä, että vaikka kaikki eivät olisi valtuutettuja samaan aikaan, niin jokainen halukas kuitenkin pääsisi kokeilemaan valtuutettuna toimimista.

Retkivaltuuston ohje:

Järjestämme retkivaltuuston ryhmämme tai lippukuntamme retkellä. Retken alussa tai ennakoillassa järjestämme valtuustovaalit, joissa retken osallistujat ovat ehdolla. Vaaleilla valittu valtuusto osallistuu retken käytännön järjestelyihin retken johtajien opastuksella. Retkenjohtaja voi antaa retkivaltuustolle päätösvaltaa esimerkiksi ruokalistan tai iltanuotion laulujen osalta. Retkellä voimme myös järjestää kysymyspaneelin, jossa retkivaltuuston jäsenten tulee perustella tehtyjä päätöksiä muille retkeläisille. Lopuksi keskustelemme yhdessä siitä, miltä vaalit ja päätöksenteko tuntuivat.

Apukysymyksiä keskusteluun:

- Millä perusteella äänestit ehdokastasi?
- Miltä tuntui tulla valituksi tai olla tulematta valituksi?
- Onko tehokkaampaa, että vartio saa itse päättää omista asioistaan, kuin että koko lippukunta päättää kaikkien ryhmien asioista?
- Käyttikö retkivaltuusto päätösvaltaansa väärin?